

Barne- og familiedepartementet
postmottak@bfd.dep.no

Deres ref.:
20/1279

Vår ref. (saksnr.):
20/3894 - 5

Saksbeh.:
Bjørnar Alvestad, 971 55 286

Dato:
24.06.2020

Høringssvar - rammevilkår for private tjenesteytere i barnevernet

Det vises til brev fra Barne- og familiedepartementet av 30.03.2020 der departementet har sendt ut på høring forslag til endringer i rammevilkårene for private tjenesteytere i barnevernet. Høringsfristen er satt til 29.06.2020.

Oslo kommune v/ Byråden for oppvekst og kunnskap avgir følgende høringsuttalelse:

1. Innledning

Oslo kommune viser til høringsnotat vedrørende rammevilkår for private tjenesteytere i barnevernet.

Barnets beste er det overordnede hensynet i barnevernet. Hensynet til å ivareta barnets beste ligger til grunn for barnevernets virksomhet. Det er også lovfestet at barn skal møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse. All tjenesteutvikling i Oslo kommune skal bygge på kunnskapstrianglet: kunnskap fra innbyggerne, erfaringskunnskap fra tjenestene og forskningskunnskap. En likestilling av disse kunnskapene vil danne et solid utgangspunkt for å utvikle og gi treffsikre og nyttige tjenester. I barnevernsammenheng betyr dette at forskning knyttet til barnevernområdet skal sammenstilles med kunnskap fra barn, unge og deres foreldre, og de erfaringer medarbeidere i tjenesten gjør seg, når nye arbeidsformer, tiltak og tilbud utvikles. Oslo kommune ønsker en mer aktiv bruk av FNs Barnekonvensjon og et tettere samarbeid med barn og unge selv. Slik vil vi bidra til at barneverntjenesten kan oppleves som nyttig, trygg og samarbeidende sett fra barn og unge.

I høringsuttalelsen er det tatt utgangspunkt i kommunens erfaring med både egne tiltak og tjenester, og med tjenester og tiltak kjøpt fra private tjenesteytere. Oslo kommune ser at private tjenesteytere vil fortsette å utgjøre et supplement til den offentlige tjenesteproduksjonen. Primært vil det søkes samarbeid med ideelle leverandører, men hensynet til barnets beste vil hele tiden ligge til grunn for vurderinger om egnede tiltak, og kan i konkrete tilfeller begrunne at det også blir inngått avtaler med kommersielle tjenesteytere. Etter Oslo kommunes syn bør det likevel tas sikte på å fase ut bruk av kommersielle leverandører, ved at offentlige tilbud utvikles i et samarbeid med ideelle, slik at de fyller behovet som i dag dekkes av kommersielle. Bruk av kommersielle aktører har en rekke ulemper ved seg, som for eksempel når anbud fører til utrygghet og uforutsigbarhet for både barn og ansatte. Profitthensyn kan svekke tilliten til barnevernet. Det er også risiko for at inntjeningshensyn på kort eller lang sikt går foran hensynet til barna. Konkurrans- og markedslogikken som preger deler av barnevernssektoren, virker dessuten negativt på samarbeidet på tvers av velferdstjenestene og på barnevernets behov for kompetanseheving, sterke fagmiljøer

og metodeutvikling. Kompetanse og ressurser forsvinner ut av fagmiljøet i stedet for å bli i organisasjonen.

I dagens situasjon er kommunen ofte i tilbyders marked fordi kravet til spesialiserte, differensierte og skreddersydde tjenester er høyt, volum er lite og priser ofte fastsettes i det enkelte tilfellet. Det gjør at ansatte i barnevernet bruker mye tid og ressurser på avtalemessige forhold som forhandlinger og kontraktsoppfølgning, tid de kunne brukt sammen med barn og unge.

Oslo kommune støtter følgende forslag:

- At det i loven tydeliggjøres at kommunen kan inngå avtale med private tjenesteytere om bistand ved utførelse av oppgaver og tjenester som innebærer utøvelse av offentlig myndighet. Det bør i forarbeidene gis veiledning med hensyn til hvor grensen mellom bistand og selve myndighetsutøvelsen går.
- Lovfesting av myndighetsoppgaver som private ikke kan bistå med, samt den oppregningen som blir foreslått i ny § 2-1 c.
- Alternativ 1 til nytt § 4-22 sjette ledd, slik at private tjenesteytere ikke kan inngå avtale med fosterforeldre i ordinære fosterhjem om godtgjøring for eller innholdet i fosterhjemsoppdraget.
- At det utarbeides en oversikt over leverandører som spesifiserer relevante forhold (se spesifisering i avsnitt under).
- At det utarbeides en nettbasert veileder som samler relevant informasjon om anskaffelser av private barneverntjenester.

2. Øvrige kommentarer til departementets forslag

2.1 Kapittel 3 - Det kommunale barnevernet

Oslo kommune mener at det å føre tilsyn under samvær innebærer myndighetsutøvelse. Det vises til at tilsyn er en begrensning i samværsretten, og en begrensning i retten til familieliv, jf. EMK artikkel 8. Tilsynsfører legger føringer for hvordan foreldrene skal gjennomføre samværet og kan, hvis det er nødvendig av hensyn til barnets beste, stanse samværet.

Tilsynsføreroppdrag er imidlertid en oppgave som private aktører bør kunne bistå det offentlige med, men det bør etter vårt syn trekkes en grense mellom det som på den ene siden handler om praktisk tilrettelegging og gjennomføring, og på den andre siden de oppgavene som vil være utøvelse av offentlig myndighet. Det bør være barneverntjenesten som gir konkrete tilbakemeldinger til foreldrene og som eventuelt beslutter å avbryte et samvær. Barnets opplevelse av samværet og dokumentasjon av denne skal vektlegges som grunnlag for beslutningen. En mulig løsning er at den ansatte hos den private aktøren som fører tilsyn kan kontakte en representant fra barneverntjenesten som er bemyndiget til å fatte avgjørelser om for eksempel å avbryte samvær.

2.2 Kapittel - 4 Fosterhjemsområdet

Tilliten befolkningen har til stat og kommune på fosterhjemsområdet er ujevn i landet og må derfor forsterkes gjennom mer forutsigbare støttesystemer for den enkelte familie, uavhengig av hvor familien bor. Alle fosterforeldre må for eksempel få pensjonsrettigheter som del av avtalen. Det må i tillegg være kjent på forhånd hvilke støttetiltak og standard kommunen tilbyr. Større grad av systematikk og forutsigbarhet om hva et fosterhjem tilbys av støtte og hjelp, vil kunne øke opplevelsen av kommunen som en trygg samarbeidspartner. Dette kan igjen bidra til at kommunen blir en mer attraktiv samarbeidspartner.

I høringsnotatet uttales det at «det legges dermed opp til at spesialiserte fosterhjem ikke skal tildeles der kommunen ber om ordinære fosterhjem». Denne formuleringen er etter vårt syn for kategorisk da den avskjærer mulighet for en dialog rundt barnets behov mellom kommunen som har ansvar for å finne riktig tiltak, og 2. linjebarnet som skal framskaffe tiltaket.

I høringsnotatet uttales det: «Fosterforeldre i alle spesialiserte hjem må også tilfredsstille visse kvalifikasjonskrav». Oslo kommune slutter seg til dette og mener det kan bidra til bedre grensegang mellom ordinære fosterhjem og spesialiserte hjem.

2.3 Kapittel 5 - Institusjonsområdet

Oslo kommune foreslår at det utarbeides en oversikt over leverandører som spesifiserer relevante forhold og en nettbasert veileder med nødvendig informasjon om anskaffelser av private barneverntjenester.

Leverandøroversikt:

Oslo kommune mener at det vil være svært nyttig med en leverandøroversikt. En slik oversikt bør blant annet omfatte:

- Organisasjons-/selskapsform, eierskap og bindinger til andre firmaer.
- Hvilke tjenester som leveres, herunder hvordan disse kan tilpasses det enkelte barn gjennom tiltakskjeder og differensiering av tilbudet.
- De ansattes utdanning, fagkompetanse og arbeidsmetoder bør tydelig fremgå, herunder opplæring og veiledning.
- Hvordan intern opplæring til hele personalgruppen blir sikret, inkludert bemanningsplan og institusjonsplan.
- Evt bruk av konsulenter og/eller bruk av bemanningsbyrå bør fremgå, herunder hvordan leverandøren sikrer lønns- og arbeidsvilkår.
- Hva som er særegent med leverandøren og geografisk beliggenhet.
- Eventuelle sertifiseringer.
- Erfaring og oppgitte referanser, herunder kunnskap om barns erfaringer med opphold i institusjonen (trygghet, ivaretagelse, medvirkning i utvikling av tilbudet m.v.), samt barneverntjenestens erfaringer med samarbeidet med institusjonen om det enkelte barn.
- Omtale av kriterier som barns medvirkning, at det er et reelt samarbeid med barn, involvering av barnets familie og nettverk, dagtilbud for barna, samarbeid med barneverntjenesten, psykisk helsevern og skole, samt andre relevante instanser.
- Lenke til dokumenter fra tilsyns- og godkjenningmyndighet.
- Total døgnpris.

Nettbasert veileder:

En nettbasert veileder vil være svært nyttig og bør blant annet inneholde:

- En klar redegjørelse for grensedragningen mellom hvilke anskaffelser som omfattes av forskrift om offentlige anskaffelser og hvilke som faller utenfor.
- Veiledning i vurderingene av om det skal gjøres enkeltkjøp eller inngås rammeavtaler.
- Veiledning i hvordan oppdragsgiver kan sikre at leverandørene ivaretar personvern.

Med vennlig hilsen

Inga Marte Thorkildsen

Byråd